

Popp József

Az EU közös agrárpolitikája 2014-től

IMPRESSZUM

Szerző:

Dr. Popp József

egyetemi tanár, Debreceni Egyetem Gazdálkodástudományi és Vidékfejlesztési Kar

Lektor:

Dr. Púpos Tibor

egyetemi tanár, Pannon Egyetem Georgikon Kar © Szerkesztő: Dr. Popp József, 2013

ISBN 978-615-5224-45-4

ISSN 2063-8876

Szaktudás Kiadó Ház Zrt.

1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 36/B

Telefon: 273-2180

Felelős kiadó: a kiadó ügyvezető igazgatója

Felelős szerkesztő: Szujó Béla

TARTALOMJEGYZÉK

Előszó

- 1. A Közös Agrárpolitika 50 éve**
  - 1.1. A mezőgazdasági protekcionizmus kialakulása Európában
  - 1.2. A Közös Agrárpolitika rövid története
  - 1.3. A KAP folyamatos reformjának indokai
  - 1.4. Közvetlen támogatás az Agenda 2000 alapján (standard rendszer)
Közvetlen támogatás a 2003. évi reform alapján
(egységes gazdaságtámogatási rendszer)
    - 1.5.1. Közvetlen támogatások és agrárrendtartások
    - 1.5.2. Egységes gazdaságtámogatás
    - 1.5.3. A támogatási jogosultság meghatározása és átruházása
    - 1.5.4. Az egységes gazdaságtámogatás előnyei és hátrányai
    - 1.5.5. Degresszió és moduláció 2005 és 2013 között
  - 1.6. Health Check
  - 1.7. Vidékfejlesztés 2000 és 2006 között
    - 1.7.1. A legfontosabb vidékfejlesztési intézkedések
    - 1.7.2. A vidékfejlesztés támogatása
    - 1.7.3. A támogatások csoportosítása
    - 1.7.4. Új vidékfejlesztési intézkedések
    - 1.7.5. A vidékfejlesztési támogatási programok bővítése
  - 1.8. Vidékfejlesztés az új tagországokban 2004 és 2006 között
    - 1.8.1. Vidékfejlesztés Magyarországon (2004-2006)
  - 1.9. Vidékfejlesztés 2007 és 2013 között
    - 1.9.1. Vidékfejlesztés Magyarországon (2007-2013)
  - 1.10. A KAP alkalmazása Magyarországon
    - 1.10.1. A Koppenhágai Megállapodás
    - 1.10.2. Az egyszerűsített terület alapú kifizetés

2. KAP-reform 2014-2020

- 2.1. Nemzetközi kihívások: élelmezésbiztonság
- 2.2. Nemzetközi kihívások: energiabiztonság
- 2.3. Nemzetközi kihívások: környezetbiztonság
- 2.4. A reform háttere
  - 2.4.1. Eszközök és célok
  - 2.4.2. Közvetlen kifizetések és piaci intervenció (1. pillér)
  - 2.4.3. Versenyképesség, környezet és vidékfejlesztés (2. pillér)
  - 2.4.4. A támogatások alakulása a tagországokban
  - 2.4.5. Hosszabb távú kihívások
  - 2.4.6. Kohézió és tágabb értelemben vett vidékfejlesztés
- 2.5. A 2004 és 2020 közötti költségvetési időszak pénzügyi keretei
  - 2.5.1. Alaptámogatás
  - 2.5.2. Zöld komponens (kötelező)
  - 2.5.3. Kedvezőtlen természeti adottságú területek támogatása (opció)
  - 2.5.4. Fiatal gazdálkodók támogatása (opció)
  - 2.5.5. Termeléshez kötött támogatások (opció)
  - 2.5.6. Kisgazdaságok egyszerűsített támogatása (opció)
  - 2.5.7. Közvetlen kifizetések korlátozása (kötelező)
- 2.6. A közvetlen támogatások javasolt rendszerének hatásvizsgálata Magyarországon
  - 2.6.1. Zöld komponens
  - 2.6.2. Kedvezőtlen természeti adottságú területek támogatása
  - 2.6.3. Fiatal gazdálkodók támogatása
  - 2.6.4. Termeléshez kötött támogatás
  - 2.6.5. Kisgazdaságok egyszerűsített támogatása (opció)
  - 2.6.6. Alaptámogatás
  - 2.6.7. A közvetlen kifizetések korlátozása
  - 2.6.8. A modellezési hatásvizsgálatok eredményei
- 2.7. Javasolt fontosabb piaci intézkedések
  - 2.7.1. Intervenció
  - 2.7.2. Rendkívüli intézkedések
  - 2.7.3. A termelői szerveződések ösztönzése
  - 2,7A. Termelői szervezetek, termelői csoportok
  - 2.7.5. A borszőlő-telepítési jogok eltörlése
  - 2.7.6. A cukorkvóták megszüntetése

- 2.7.7. A tejkvóták megszüntetése
- 2.8. Vidékfejlesztés 2000 és 2014 között
  - 2.8.1. Elosztási szempontok
  - 2.8.2. Magyarországi elképzelések
  - 2.8.3. Változások a vidékfejlesztés mozgásterében
  - 2.8.4. Intézkedések
  - 2.8.5. Pénzügyi keretek

3. Összefoglalás

4. Irodalom

5. Terminológiai szótár

6. Melléklet

ELŐSZÓ

Az agrárpolitika szerepe a társadalom megfelelő élelmiszer- és ipari nyersanyagellátásának a biztosítása, az ágazat nemzetközi versenyképességének a növelése, az ország területének kultúrállapotban tartása, valamint a természeti elemek megőrzése és védelme.

A Közös Agrárpolitika (KAP) reformjainak elemzése tájékoztatást ad az olvasóknak az elfogadott reformok céljairól, főbb intézkedéseiről, valamint ezek bekövetkezett és várható hatásairól. A vidékfejlesztési intézkedések komplex ismertetése hozzájárul a vidékfejlesztés keretében várható eredmények reális megítéléséhez. Magyarország 2004. évi EU-csatlakozása még inkább indokolja, hogy fokozott figyelmet fordítsunk az uniós és a nemzeti agrárpolitika alakulására, folyamatos változására. A könyv elméleti és gyakorlati útmutatóként szolgál a gazdák számára az EU 2014 és 2020 közötti pénzügyi és tervezési ciklusra vonatkozó Közös Agrárpolitika megértéséhez. Hatékony segítséget nyújt a gazdák számára az új támogatási és piacszabályozási rendszer megismeréséhez a reformok, a változások hangsúlyozásával és közérthető ismertetésével, valamint azok vállalkozásorientált elemzésével.

Reményeim szerint a könyvet a gazdák és a mezőgazdasági vállalkozók mellett hasznos olvasmányként forgathatják a magyar agrároktatás szereplői és a szakmai érdekképviselői szervezetek is.

Debrecen, 2013. november 1.

A szerző